

Vlaams
Parlement

ingediend op **1460** (2017-2018) – Nr. 4
5 april 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Willy Segers

over het voorstel van decreet

van Rik Daems, Jos Lantmeeters, Koen Van den Heuvel,
Nadia Sminate, Peter Van Rompuy en Matthias Diependaele

houdende wijziging van artikel 41
van het decreet van [...] over het lokaal bestuur,
wat de verfijning van de belastingbevoegdheid
van de gemeenteraad betreft

Samenstelling van de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid:

Voorzitter: Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

Sofie Joosen, Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers, Nadia Sminate, Peter Wouters;
Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
Marnic De Meulemeester, Mercedes Van Volcem;
Kurt De Loor, Els Robeyns;
Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Paul Cordy, Andries Gryffroy, Lies Jans, Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
Jan Durnez, Martine Fournier, Katrien Partyka, Joris Poschet;
Lydia Peeters, Bart Somers;
Jan Bertels, Yasmine Kherbache;
Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Chris Janssens;
Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

- 1460** (2017-2018) – Nr. 1: Voorstel van decreet
– Nr. 2: Advies van de Raad van State
– Nr. 3: Amendement

INHOUD

1. Toelichting door Rik Daems.....	4
2. Algemene bespreking.....	5
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	6
4. Eindstemming.....	6
Tekst aangenomen door de commissie.....	7

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 27 maart 2018 het voorstel van decreet houdende wijziging van artikel 41 van het decreet van [...] over het lokaal bestuur, wat de verfijning van de belastingbevoegdheid van de gemeenteraad betreft.

1. Toelichting door Rik Daems

Rik Daems zegt dat dit voorstel van decreet tot doel heeft om een differentiatie aan te brengen in de onroerende voorheffing. Volgens de meest recente bevolkingsprognoses van de Studiedienst van de Vlaamse Regering zal in negen op de tien Vlaamse gemeenten de bevolking in de komende jaren verder stijgen, vooral in de steden. De huishoudensprojecties schetsen dan weer een sterke toename van de een- en tweepersoonshuishoudens. De verwachte stijging van de bevolking en van alleenwonenden zal onvermijdelijk druk zetten op de woningmarkt. Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening zal het erop aankomen die druk in de eerste plaats op te vangen in de kernen van gemeenten en steden, in plaats van extra open ruimte op te offeren.

Om dat te bereiken willen de indieners van dit voorstel van decreet de gemeenten de mogelijkheid geven om de onroerende voorheffing te differentiëren, bijvoorbeeld per buurt. Vandaag hebben de steden en gemeenten maar één tarief voor de opcentiemen op de onroerende voorheffing, die berekend worden op het kadastraal inkomen. Door de mogelijkheid te geven om te differentiëren, kunnen steden en gemeenten het fiscaal aantrekkelijker maken om bijvoorbeeld in de stads- of dorpskern te gaan wonen of er te kunnen blijven wonen.

Het voorstel van decreet biedt ook een antwoord op de huidige wanverhoudingen die er heersen. De principiële band tussen verhuurwaarde en kadastraal inkomen is immers al lang zoek. Oude herenhuizen in de stad hebben vaak een veel te hoog kadastraal inkomen terwijl het voor mooi verbouwde boerderijtjes in het buitengebied te laag wordt ingeschat. Het te hoge kadastraal inkomen in het stedelijk gebied zorgt voor een hoge fiscale drempel om die panden te renoveren en te betrekken. Gevolg is dat huizen in de stadskernen blijven leegstaan, waardoor buurten soms dreigen te verloederen.

Het voorstel van decreet beperkt de mogelijkheid om te differentiëren niet tot een geografische afbakening. Dat zou immers een ongeoorloofde beperking zijn van de lokale fiscale autonomie. Dit betekent dat de steden en gemeenten op basis van dit voorstel van decreet hun opcentiemen ook zullen kunnen differentiëren op basis van andere criteria. Natuurlijk zal men daarbij steeds het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel in acht moeten nemen.

De indieners hebben gevraagd om het advies van de Raad van State over het voorstel van decreet in te winnen. Over heel de lijn heeft de Raad groen licht gegeven. In het verleden werden reeds een aantal pogingen ondernomen om de differentiatie van de onroerende voorheffing mogelijk te maken. Hieruit blijkt dat dit voorstel van decreet in de lijn ligt van een wens die ook in het verleden breed werd gedragen. Deze oudere voorstellen zijn evenwel vaak op een negatief advies van de Raad van State gebotst, dat het Vlaamse Gewest niet bevoegd achtte.

De indieners van het voorstel van decreet hebben rekening gehouden met de eerder geuite bezwaren van de Raad van State, maar om zeker te zijn werd een nieuw advies gevraagd. Op 13 maart jongleden heeft de Raad dan groen licht gegeven. Het huidige voorstel van decreet voldoet luidens de Raad aan de bevoegdheidsverdeling en houdt geen ongeoorloofde beperking in van de lokale fiscale autonomie. De Raad van State suggereert wel een kleine aanpassing, lees verduidelijking van artikel 3. Om zeker te zijn dat er daarop later geen commentaar zou komen, zal een amendement op dat artikel worden ingediend. Strictu sensu lijkt dit amen-

dement niet nodig, maar omwille van het voorzichtigheidsprincipe zal het amendement niettemin ter stemming worden voorgelegd.

De gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing worden vandaag geïnd door de Vlaamse Belastingdienst VLABEL, die ook de gewestelijke basisbelasting int. Soms wordt opgemerkt dat een binnengemeentelijke differentiatie van de tarieven van de opcentiemen zal leiden tot praktische problemen bij de inning. Het is dan ook logisch dat de Vlaamse overheid in de mogelijkheid wordt gesteld om voor de invoering van dergelijke gemeentelijke vrijstellingen of verminderingen de praktische en technische haalbaarheid van de voorgenomen maatregel te beoordelen en daarover advies te verstrekken aan de gemeente die tot het initiatief heeft besloten. Men moet bijvoorbeeld kunnen nagaan of de inningskost niet het beoogde voordeel zou overstijgen. Belangrijk om te weten is dat de voorgestelde adviesprocedure niet bindend is en dus geen afbreuk kan doen aan de lokale autonomie. Het blijft uitsluitend de bevoegdheid van de gemeenteraad om autonoom over tarieven te beslissen.

Om VLABEL in staat te stellen zich voor te bereiden op een mogelijke differentiatie door de gemeenten, zal het nieuwe decreet in werking treden vanaf het aanslagjaar 2019. Dat betekent dat de nieuwe lokale besturen die vanaf 1 januari 2019 aan de slag zullen gaan, van deze mogelijkheid gebruik zullen kunnen maken.

De spreker besluit dat hij verwacht dat dit voorstel van decreet breed zal worden gedragen. Dit fiscaal instrument kan immers in veel gemeenten en steden worden gebruikt. Het staat hen vrij om dit bijkomend instrument al dan niet toe te passen.

2. Algemene bespreking

Michel Doomst merkt op dat mensen in de stad die een gezinsuitbreiding kennen, vaak uitwijken. De leefomgeving speelt daarin een cruciale rol. Als die niet aantrekkelijk is, treedt een cumulatief effect op. Met dit nieuwe fiscaal instrument is het hopelijk mogelijk dergelijke stadsvlucht te weren. Als de kwaliteit van de leefomgeving toeneemt, zullen de mensen geneigd zijn daar langer te blijven wonen. Zijn er bepaalde voorbeelden uit het buitenland waar lessen uit kunnen worden getrokken, dit met het oog op een doelmatige uitvoering op het terrein?

Nadia Sminate zegt dat haar fractie eveneens voorstander is van het toekennen aan steden en gemeenten van de mogelijkheid om de opcentiemen te differentiëren. Dit past binnen de visie om zoveel mogelijk autonomie aan steden en gemeenten te geven. Zij zullen de maatregel telkens wel goed moeten verantwoorden en verduidelijken. De spreker kan het voorstel van decreet volledig bijtreden, al ziet ze het vooral in de steden als een nuttig instrument.

Els Robeyns steunt het voorstel van decreet eveneens. Ook zij veronderstelt dat het instrument vooral door de grotere steden en gemeenten zal worden gebruikt. Het is dan aan die lokale besturen zelf om te oordelen of ze er al dan niet gebruik van willen maken.

Ingrid Pira zegt dat haar fractie het voorstel van decreet vrij lang heeft besproken. Uiteindelijk waren er voorstanders maar ook mensen met bedenkingen, zodat Groen zich bij de stemming zal onthouden. De spreker treedt de bezorgdheid die aan het voorstel van decreet ten grondslag ligt bij, maar vraagt zich af of de beoogde differentiatie van de onroerende voorheffing wel het gepaste instrument is. Zullen mensen voor een paar honderd euro verhuizen? Is het niet beter om stads- en dorpskernen met algemene middelen aantrekkelijker te maken?

Rik Daems is blij met de steun die het voorstel van decreet krijgt. Hij stipt aan dat de voorgestelde differentiatie niet het enige instrument is om kernen aantrekke-

lijker te maken. Steden en gemeenten hebben daarvoor een aantal instrumenten ter beschikking en de voorgestelde differentiatie kan daar al dan niet in kaderen. Het is niet zo dat het een zaligmakend middel is en het kan evenmin in elke mogelijke situatie worden toegepast. Het gaat om een instrument dat naast andere instrumenten wel degelijk efficiënt kan zijn. Veel zal afhangen van de financiële draagkracht van de gemeente om te bepalen hoever men kan gaan met een vermindering of vrijstelling en de duurtijd. Stel dat het gaat om een jaarlijkse vermindering van 1000 euro, dan spreekt men na tien jaar toch over een bedrag van 10.000 euro.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 2

Artikel 2 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 3

Een amendement voorgesteld door Rik Daems, Jos Lantmeeters, Koen Van den Heuvel, Nadia Sminate, Peter Van Rompuy en Matthias Diependaele strekt ertoe dit artikel te vervangen (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1460/3).

Het amendement wordt aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 4

Artikel 4 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

4. Eindstemming

Het aldus geamendeerde voorstel van decreet houdende wijziging van artikel 41 van het decreet van [...] over het lokaal bestuur, wat de verfijning van de belastingbevoegdheid van de gemeenteraad betreft, wordt aangenomen met 13 stemmen bij 1 onthouding.

Sofie JOOSEN,
waarnemend voorzitter

Willy SEGERS,
verslaggever

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 41, tweede lid, van het decreet van [...] over het lokaal bestuur, wordt punt 14° vervangen door wat volgt:

“14° het vaststellen van de gemeentebelastingen en het vaststellen van de machtiging tot het heffen van de retributies en de voorwaarden ervan, inclusief verminderingen en vrijstellingen.”.

Art. 3. Aan artikel 41 van hetzelfde decreet worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“In het geval, vermeld in het tweede lid, 14°, kan de bevoegdheid tot het bepalen van vrijstellingen en verminderingen, of elke andere vorm van differentiëring met lagere tarieven van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing worden uitgeoefend mits de volgende voorwaarden worden nageleefd:

- 1° een voorstel van gemeenteraadsbesluit dat vrijstellingen, verminderingen of differentiëring met lagere tarieven vaststelt voor de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing moet voorafgaandelijk aan de Vlaamse Regering en de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie, vermeld in het decreet van 13 december 2013 houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit, worden voorgelegd;
- 2° het dossier dat aan de Vlaamse Regering wordt bezorgd, bevat ten minste een grondige motiveringsnota over de noodzaak van de differentiëring;
- 3° de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie levert een advies af over de technische uitvoerbaarheid van de beoogde gemeentelijke vrijstellingen of verminderingen;
- 4° het advies, vermeld in punt 3°, wordt gevoegd bij het voorstel van gemeenteraadsbeslissing dat aan de gemeenteraad in kwestie wordt voorgelegd.

De Vlaamse Regering regelt de uitvoeringsmodaliteiten van deze verplichte voorafgaandelijke overlegprocedure.”.

Art. 4. Dit decreet treedt in werking vanaf het aanslagjaar 2019.